

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 8P/9/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614201035
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2014:5614201035.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš v právnej veci starostlivosti o maloletú D. E., Z.. XX.XX.XXXX, B. V. V., F. XXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, M. M. Hodžu 30, Lipt. Mikuláš, dieťa matky I. E., Z.. XX.XX.XXXX, B. K. A., E. K., K. V., F. XXX a otca A. E., Z.. XX.XX.XXXX, B. V. V., F. XXX, za účasti Detského domova Lipt. Hrádok, Kráľova Lehota č. 85 a Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, samosudkyňou JUDr. Janou Haluškovou takto

rozhodol:

Súd nad maloletou D. E., Z.. XX.XX.XXXX n a r i a d' u j e ústavnú starostlivosť, na výkon ktorej sa maloletá umiestňuje do Detského domova Liptovský Hrádok, so sídlom Kráľova Lehota 85.

Matka je p o v i n n á platiť na maloletú D. E. výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. v platnom znení o životnom minime, vždy do 15-teho dňa toho - ktorého mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, k rukám Detského domova Liptovský Hrádok, Kráľova Lehota 85.

Otec j e p o v i n n ý platiť na maloletú D. E. výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. v platnom znení o životnom minime, vždy do 15-teho dňa toho - ktorého mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, k rukám Detského domova Liptovský Hrádok, Kráľova Lehota 85.

Zastupovať maloletú D. E. a spravovať jej majetok sú oprávnení obidvaja rodičia.

Súd rodičom maloletej u r č u j e lehotu jeden kalendárny rok od právoplatnosti tohto rozsudku na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš z 05.02.2014 tunajší okresný súd uznesením č. k. 8P/9/2014-15 z 12.02.2014 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou D. E., Z.. XX.XX.XXXX, ktorá je v súčasnosti umiestnená v Centre sociálnych služieb ANIMA, v krízovom stredisku v Liptovskom Mikuláši, Palúčanská 255, z dôvodu nedostatočnej starostlivosti a dlhodobého zanedbávania zo strany rodičov.

Z pripojeného spisu tunajšieho okresného súdu sp. zn. 8P/6/2012 má súd preukázané, že rozsudkom č.k. 8P/6/2012-43 z 29.03.2012, právoplatným 28.04.2012 bola nad maloletou D. E. nariadená ústavná starostlivosť, na výkon ktorej bolo dieťa umiestnené do Detského domova Lipt. Hrádok, so sídlom Kráľova Lehota 85.

Z pripojeného spisu tunajšieho okresného súdu sp. zn. 8P/25/2013 je preukázané, že rozsudkom č. k. 8P/25/2013-27 zo dňa 20.06.2013 došlo k zrušeniu ústavnej starostlivosti nad maloletou D. E., Z.. XX.XX.XXXX a nad jej výchovou bol nariadený dohľad po dobu jedného roka od právoplatnosti tohto rozsudku. Tento rozsudok sa stal právoplatný 08.07.2013.

Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa na pojednávaní zotrval na nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletou D. E., lebo po jej návrate do rodinného prostredia nedošlo k úprave vzťahu dieťaťa a matky. Miesto pre maloletú D. E. je v Detskom domove Liptovský Hrádok, so sídlom v Kráľovej Lehote stále zabezpečené.

Detský domov Lipt. Hrádok so sídlom Kráľova Lehota sa napriek riadnemu a včasnému doručeniu predvolania na pojednávaní nezúčastnil, ospravedlnil sa.

Otec maloletej na pojednávaní vypovedal, že je od 15.11.2013 vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý by si mal odpykať do 15.03.2019. Pracovne zaradený nie je. Nemal vedomosť o tom, že D. je v krízovom stredisku, jej matka mu to neoznámila písomne ani pri osobnej návšteve. Keď sa pýtal na D., povedala mu, že sa má dobre, ale vulgárne nadáva, a to aj svojej matke, preto spolu nevychádzajú. O tom, že D. je v krízovom stredisku dozvedel až po doručení súdnych písomností. Nesúhlasí s manželkinou výchovou a dúfa, že D. bude lepšie v detskom domove, preto súhlasí ústavnou starostlivosťou. Myslí, že v prípade potreby by sa vedel o maloletú D. postarať jeho brat D. E., chce sa s ním o tom rozprávať a rovnako sa chce o tomto rozprávať so svojou matkou M. E..

Matka maloletej na pojednávaní uviedla, že jej len prišli povedať, že D. nechce pri nej bývať, že ušla do detského domova. Ostatné deti s matkou vychádzajú dobre, neodvrávajú, rešpektujú ju, iba D. nie. Stále utekala k manželovmu bratovi D., ktorý býva neďaleko. Matke telefonovala aj pani riaditeľka zo školy, že D. má problémy v škole, odvráva. D. nemá zošit, ani knihy, vyhodila ich a matka nevie kde. Polročné vysvedčenie D. vysvedčenie nedoniesla. Matka sa bola v škole pýtať, pani riaditeľka povedala, že jej vysvedčenie dali. Za účelom odšívavenia D. ostrihala, dohola sa dieťa napriek rade lekárky ostrihať nedalo. Matka mu potom vlasy umývala vodou a detským šampónom. Vodu doma majú vonku, tak ju doniesla. D. bola kvôli zavšiveniu aj v nemocnici, v Ružomberku dva týždne kčnom, potom keď ju prepustili, bola mama po ňu. D. sama matke povedala, že jej v detskom domove bolo lepšie, doma byť nemôže. Matka má príjem pozostávajúci z rodičovského príspevku 203,20 eur a rodinných prídavkov, dokopy 128 eur. Peniaze preberá obecný úrad. Otec detí na ich výživu neprispieva.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš sa na pojednávaní pripojil k podnetu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Navrhol nariadiť nad výchovou maloletej D. E. ústavnú výchovu a rodičov zaviazat' platením minimálneho výživného. Ponechal na úvahu súdu postup podľa § 55 ods. 2 veta prvá, alebo druhá Zákona o rodine.

Zo správy obce Važec z 23.01.2014 podanej pre kolízneho opatrovníka maloletej súd zistil, že situácia v rodine je po prešetrení zložitá a zhoršila sa. Rodina žije na hranici chudoby. Matka očakáva narodenie ôsmeho dieťaťa a jej zdravotný stav nie je najlepší. Keďže rodine dochádza drevo, matka by rada odišla do Svitú do zariadenia núdzového bývania, pretože po manželovom nástupe do výkonu trestu je na zabezpečenie chodu rodiny sama, je vyčerpaná. Sú evidentné problémy so správaním maloletej D. aj zvládaním jej celkovej výchovy, prípravy do školy, osobnou hygienou. Matka sa vyjadrila, že by uvítala návrat D. do detského domova, nakoľko s dcérou nemá vytvorený vzťah a odmieta ju. Aj mal. D. sa osobne vyjadrila, že chce ísť do detského domova a nechce byť doma. Po príchode zo školy sa nezdržuje doma, odchádza von a túla sa. V rómskej osade aj ostatní obyvatelia vnímajú osočovanie maloletej D. zo strany matky ako neoprávnené, nakoľko ju trestá za zlé správanie svojich súrodencov.

Zo záznamu kolízneho opatrovníka z 24.01.2014 je preukázané, že maloletá D. bola umiestnená na dobrovoľný pobyt do Centra sociálnych služieb ANIMA Lipt. Mikuláš. Poplatok za pobyt maloletej vo výške 27,13 eur bol uhradený z rodinného prídavku, ktorý na tento účel uvoľnila obec spravujúca rodinné prídavky ako osobitný príjemca. Maloletá bola do zariadenia prijatá 24.01.2014.

Z fotokópie správy ZŠ s MŠ Važec z 22.01.2014 je preukázané, že maloletá D. navštevuje X. ročník špeciálnej triedy, do školy chodí veľmi rada, k 22.01.2014 má vymeškaných z dôvodu choroby 183

ospravedlnených hodín. Výchovno-vzdelávacie výsledky sú výborné, domáca príprava na vyučovanie v rámci možností. Dieťa sa správa slušne, rešpektuje pedagógov, došlo však k zhoršeniu hygieny. Žiačka sa stravuje v školskej jedálni, školský klub nenavštevuje. Spolupráca s matkou je dobrá, bol s ňou vykonaný pohovor 22.01.2014. Matka uviedla, že D. ju nepočúva, odvráva, nechce sa umývať, uteká z domu. Matka aj dieťa požadovali umiestnenie do detského domova.

Zo správy F. P. V., detskej lekárky so sídlom vo V. z 08.11.2013 súd zistil, že dieťa bolo na lekárskom vyšetrení 04.09.2013, pri kontrole 09.09.2013 lekárka zistila, že dieťa má vo vlasoch vši a hnidý, doporučila potrebnú liečbu a dostatočnú hygienu. Maloletá bola v domácom liečení od 04.09. do 18.09.2013, nakoľko matka dieťaťa nebola schopná zvládnuť danú situáciu a nerešpektovala odporúčané rady lekárky. Dieťa prišlo opäť zavšivavené 06.11.2013, malo chrasty vo vlasatej časti hlavy. Bola informovaná terénna pracovníčka, ktorá navštívila rodinu a poskytla šampón, gél a hrebeň proti hnidám, avšak matka dieťaťa odmieta poskytnutú liečbu (vyjadrila sa, že „smrdí“). Podľa správy z osobného šetrenia kolízneho opatrovníka z 22.11.2013 dieťa bolo opäť doma z dôvodu zavšivenia, v čase návštevy matka varila obed, v izbe bolo zakúrené, upratané, doma bola mal. D. a traja mladší súrodenci. Zo správy Obec Važec z 29.11.2013 vyplýva, že matka s D. nemá vytvorený blízky vzťah, neprímerane dieťa trestá, úmyselne zanedbáva. Z dôvodu zlého zdravotného stavu (pedikulóza vo vysokom štádiu - chrasty v hlave a poranenie chodidla) bolo dieťa umiestnené na infekčnom oddelení nemocnice v Ružomberku.

Matka dieťaťa je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 203,20 eur a rodinných prídavkov na maloleté deti E. - M., T., D., A., L., L. a Z., ktoré financie sú vyplácané k rukám osobitného príjemcu Obec Važec, čo vyplýva zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad zo 04.04.2014.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 55 ods. 2 Zákona o rodine ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

V zmysle označenej právnej úpravy súd nad maloletou D. E. nariadil ústavnú starostlivosť, čo je rozhodnutie v záujme maloletého dieťaťa. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že v doterajšom rodinnom prostredí maloletej D. boli závažné nedostatky výchovného, hygienického a sociálneho charakteru, ktoré sa vyskytovali opakovane. Tieto sa prejavovali aj tým, že maloletá D. bola opakovane zavšivená. Matka nebola schopná zabezpečiť dodržiavanie hygienických pravidiel, čo viedlo až k hospitalizácii dieťaťa. Nedodržiavanie hygienických návykov pokračovalo aj v školskom prostredí, čo nasvedčuje tomu, že dieťa v rodine k dodržiavaniu hygieny nebolo vedené. Od 24.01.2014 je dieťa umiestnené v krízovom centre. Maloletá D. bola v minulosti, v r. 2013 umiestnená do ústavnej starostlivosti. Rodičia sa snažili a zjednali v rámci svojich možností nápravu, preto bola ústavná starostlivosť zrušená a v júli 2013 bola mal. D. odovzdaná rodičom do domáceho prostredia práve v snahe zabezpečiť nielen rodinné kontakty a upevnenie vzťahu matky a dieťaťa, ale aj v snahe nadviazania vzťahu s ostatnými súrodencami. Najmä po nástupe otca do výkonu trestu odňatia slobody sa situácia zhoršila. Už v minulosti v detskom domove maloletá napredovala, začala navštevovať materskú školu, neskôr školu základnú. Negatívny vzťah matky k maloletej D. sa neprejavuje len nedostatkom prejavov lásky a porozumenia, ale je ohrozovaný už aj zdravotný stav dieťaťa (opakované zavšivenie muselo byť riešené dvojtyždňovou hospitalizáciou v nemocnici). Rodičom medzičasom pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, čo kladie opäť vyššie požiadavky na matku, ktorá okrem starostlivosti o novorodenca, Z. Z.. XX.XX.XXXX, sama zabezpečuje starostlivosť aj o ďalších sedem mal. detí. Z týchto dôvodov súd rozhodol o nariadení ústavnej výchovy. Toto rozhodnutie neznamená stratu rodičovských práv a povinností rodičov, preto sú obaja naďalej oprávnení zastupovať maloletú D. a spravovať jej majetok. Keďže trvá aj vyživovacia povinnosť každého z rodičov na maloletú D., zaviazal súd aj otca aj matku, keďže si doteraz svoju vyživovaciu povinnosť neplnili, platením výživného v minimálnej zákonnej výške. Jediný príjem matky je rodičovský príspevok a rodinné prídavky poberané na deti, otec vo výkone trestu momentálne pracovne zaradený nie je. Rodičia budú poukazovať výživné Detskému domovu Lipt. Hrádok, so sídlom v Kráľovej Lehote č. 85, kde bude nad maloletou naďalej vykonávaná ústavná starostlivosť. Zároveň týmto rozhodnutím stratil účinnosť výrok rozsudku Okresného súdu Lipt. Mikuláš č. k. 8P/25/2013-27 zo dňa 20.06.2013 o nariadení dohľadu nad výchovou mal. D. E. po dobu jedného roka od právoplatnosti tohto rozsudku, teda 08.07.2014.

Keďže nezanedbateľné sú citové väzby dieťaťa a rodičov a prioritnou je výchova dieťaťa v pôvodnej rodine, súd rodičom maloletej podľa § 55 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine určil lehotu jedného kalendárneho roka od právoplatnosti rozsudku na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov. Takúto povinnosť už mali v minulosti rodičia určenú rozsudkom tunajšieho okresného súdu č.k. 8P/6/2012-43 zo dňa 29.03.2012, právoplatným 28.04.2012, ktorý bol zrušený rozsudkom č. k.8P/25/2013-27 zo dňa 20.06.2013, právoplatným 08.07.2013 pri zrušení ústavnej starostlivosti nad mal. D.. Doba jedného roka je dostatočne dlhý časový priestor na to, aby rodičia mohli zjednať nápravu tak, aby sa maloletá D. mohla vrátiť do vyhovujúceho rodinného prostredia, najmä keď v minulosti k takejto náprave došlo. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti kolízneho opatrovníka maloletej potrebu zisťovania vhodných osobných a osobnostných predpokladov D. E. a jeho manželky, blízkych príbuzných rodiny, na zabezpečenie prípadnej náhradnej výchovy maloletej Ingrid inou než ústavnou formou.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1, písm. a) Obč. súd. por.

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou podpísaného okresného súdu na Krajský súd v Žiline v 3 písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§42 ods. 3 Obč. súd. por. - kto ho robí, ktorému súdu je určené, akej veci sa týka a čo sleduje, dátum a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 Obč.súd.por).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1; b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a); f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Pokiaľ si žalovaný dobrovoľne nesplní povinnosť stanovenú týmto rozhodnutím, možno navrhnúť exekúciu podľa osobitného zákona, v časti výchovy aj súdny výkon rozhodnutia.